

SZEGEDI NAPLÓ.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre 14 ft — kr. Negyedévre 8 ft 50 kr.
Félévre 7 ft — kr. Egy hónap 1 ft 20 kr.

SZERKESZTŐI IRODA ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Dáni-ház 18. sz.
Bérmunkálatok levelek csak ismert kőből fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

Házelnök és miniszterelnök.

Szeged, február 8.

Még mindig hajtóvadászatot tart Szapáry gróf a képviselőház elnök-jelöltjére és nem igen tud fogni vállalkozót erre a nagy méltóságu állásra, mely magas ambícióju államférfiak vágyát is betöltheti.

Nyílt titok, hogy már eddig visszautasították a házelnöki állást Tisza Lajos gróf, Széll Kálmán, Hieronymi és mások, akiknek azt följajánlotta Szapáry gróf. Mert abban is az ő hatalmát és „tapintatát” mutogatja a miniszterelnök, hogy ő egymaga, a saját szakállára ajánlgatja az elnökséget és meg nem kérdezi a képviselőket, még a többséget sem, melynek engedelmességéről egyelőre bizonyos.

Ez az egyik oka annak, hogy a megszólított férfiak udvariasan elhárítják magukról a házelnökséget. Tudják, hogy nem rózsás helyzete volna annak az elnöknek, akit csak úgy csempésznek oda a Sándor-utcai ház emelvényére, a képviselők hire, tudta nélkül.

Fontosabb még ennél is a másik indok. Az, amelyikről most rántotta le a leplet a képviselőháznak tizenkét éven át volt elnöke, Péchy Tamás, mialatt Szapáry Gyula gróf Temesváron járt, magát ünnepeletetni fáklyás zenével, bankettel, hivatalos lelkek kényszer-tüntetésével.

Amiket Szapáry elmondott Temesváron, azoknak az üres frázisoknak és fogadkozásoknak talmi értéke is leszall teljesen, ha elolvassuk azt, amit Péchy Tamás beszél a képviselőház elnöki tisztének betöltéséről és arról, hogy mit is kíván hát Szapáry gróf attól, akire a jövő ciklusban rábizni hajlandó a nagy csengettyűt.

Kétségkívül a leghivatottabb bíráló e tekintetben Péchy Tamás, akinek minden nyilatkozatából kitetszik, hogy a miniszterelnök nem is indult volna elnök-vadászatra, ha Péchy késznek vallja magát megtartani az elnökséget a Szapáry föltételei mellett.

Csak hogy ezek a föltételek szégyenletesek. Vissza kell azokat utasítani minden önzertes embernek, aki a magas elnöki tisztben nem akar szolgálatába szegődni egy pártnak, a helyett, hogy az igazságot szolgálna pártatlanul és a pártok fölött állva.

Teljesen megérthető a Péchy Tamás nyilatkozataiból, hogy mit követel Szapáry gróf az ő elnökétől. Én úgy tudom — mondja Péchy Tamás — azt akarják, hogy aki a képviselőház elnöke lesz, úgy cselekedjék, ahogy a kormány kívánja.

Ez ezt a véleményét nem találgatásra alapítja a képviselőháznak volt elnöke, nem is úgy mondja ki azt, mint aki kész benne megnyugodni. Mikor egyfelől élesen kikel azon z s a r n o k i kormányzás ellen, mely az elnöki tisztelet is hatalmába akarná keríteni, másfelől kifejezést ad annak a reményének, hogy nem fogja a dolgot a végletekig vinni a többség sem, mert „közte is sok jó hazafi van”. Azt hiszi Péchy Tamás, hogy a többség, ha egyszer a kormány rossz irányát észreveszi, bizonyosan nem megy utána. A nemzeti önérték, a liberalizmus szeretete annyira mégis ki van fejlődve sok szabadelvűpárti képviselőben, hogy a lejőnek egy bizonyos pontján megveti a lábát és azt mondja a kormánynak: elég volt, tovább nem követlek ez uton. De a kormány talán hamarabb észreveszi a sülyedést s akkor Szapáry is fordítani fogja a szekere rudját. Hiszen ő sem rohanhat a vesztébe.

Már alighanem téved itt Péchy Tamás. A miniszterelnök valósággal vesztébe roban. Azt kezdte az országgyűlés fölőszólásával, folytatta a választási erőszakosságokkal és legutóbb a temesvári nyilatkozatai bizonyítják, hogy tovább-tovább megy abban a harczban, melynek küzdő feleit lenézi, kisebbiti, melynek eszközeit nem változtatja sem a választások mezején, sem odabent a képviselőházban, ahova bevinni készül a szájkosarat.

Érdekes az is, amit Péchy Tamás a klotürről mond mialatt a miniszterelnök muszáj-választói és muszáj-ünneplői előtt szabad folyást enged az ő esetlen gyürkőzésének.

„Én — így nyilatkozik Péchy — a klotürt egy egészen téves és alkalmazásában célhoz nem vezető eszköznek tartom. Ha szóba kerül a házban, akkor válik a kérdés legaább elvi tekintetből diskuszió tárgyává. Ez a kérdés még sok más dolgokkal függ össze. Az emberek, sajnos, nem gondolkoznak. Azt hiszik, hogy a klotürral mindent keresztül lehet vinni, pedig nem úgy van. Én sokat gondolkoztam róla, hiszen ráértem ott az elnöki székből, majd elmondom nézeteimet kimerítően, ha az úgy a házban előfordul. Addig csak röviden ennyit: Mit nyerhetni aziddal, ha egy ügyet a klotürt segítségével rövidesen elvégez a ház? Ott jön a költségvetés. Minden egyes tételnél csak nem lehet klotürt alkalmazni? A beszéd sohasem akadályozza meg annak teljesedésbe menését, aminek teljesülnie kell. Az országgyűlés nemcsak törvénygyár, hanem arra is való, hogy az ország bajait megvitassa. Ezért beszélni muszáj. Törvényt sokat csinál országgyűlésünk, annyit, hogy ma holnap nincs ember, aki mind azokat megértse; de az országnak még mindig sok a baja, aminek elintézése sürgősebb szükség akárhany törvényjavaslatnál. Aztán nekünk

magyar embereknek a jellemünkkel is ellenkezik a klotürt. Magyar ember, ha kibeszélni nem engedik, sokkal nehezebben kormányozható, mintha meghallgatják. És ez egészen természetes.”

Annyi bizonyos, hogy a nyilvánosság számára tett kijelentései után, a mai kormányzat alatt, Péchy Tamás nem lesz képviselőházi elnök, mert sohasem csinált titkot abból, hogy a ház elnökének függetlennek kell lenni és nem szabad a más fejével gondolkoznia. A függetlenség olyan bűn Szapáry gróf előtt, melyet nem bocsát meg senkinek. És e szerint be fog következni az is, hogy Péchy Tamás el fogja mondani a nézeteit akkor is, ha ellenkezik a kormány nézeteivel, mert az alattomoság mindig rossz politika nyíltan ki kell mondani, ki mit akar.

Még egyet mondott a volt képviselőházi elnök, ami különösen följegyzésre méltó; „aki már úgy, mint én, túl van az élet delén, az nem alakoskodhatik”. Bizonyára tudja azt Szapáry gróf is, azért ejtette el lehetőleg a saját pártjából is mindazokat, akik túl vannak az élet delén. Azért rendezte be a mágnás óvodát.

Baross Gábor kitüntetése. Felhivatalosan jelentik, hogy Baross Gábor magyar kereskedelemügyi miniszter legközelebb megkapja a Lipó trend nagykeresztjét, még pedig a kereskedelmi szerződések létrejövele körül szerzett érdemeinek elismerésül.

Kitüntetett falusi bíró. Ő felsége Kulik János Zabár község bírája ak sok évi hű és sikeres szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Szapáry beszélt.

— febr. 8.

Tegnap reggel 9 órakor érkezett választói közé a miniszterelnök Temesvárra. A vasuti állomáson nagy közönség várta s Placsits Mátyás pártelnök üdvözölte. Szapáry Desseffy püspök vendége volt s itt keresték föl mindazon küldöttségek, melyek tisztelegtek nála.

Délután három órakor teljesen megtelt a Redoute nagyterme s miután Placsits pártelnök megnyitotta az ülést Szapáry Gyula kormányelnök a helyzetről nyilatkozva a következőket mondotta:

Alig binné el az ember, hogy ma midőn a folyó évben 25 éve lesz annak, hogy a közjogi kiegyezés megkötöttet s midőn az ország-világ előtt nyilvánvaló, hogy ezen kiegyezés alapján az ország mily haladást tett, miután az ország most már nyolcz képviselőválasztás alkalmával szentesítette ezt a kiegyezést, most még ez a kérdés kerülhessen szóba és képezze a pártok közti

küzdelem egyik lényeges pontját. (Ugy van!) A függetlenségi és 48-as párt mindig követett elveihez hiven, melyeket eddig is mindig ostromoltunk, ezen kiegyezés módosítását kívánja. E párt legujabb szövetségese a nemzeti párt ezen kiegyezés kibővítését célozza. Egyik ép olyan veszedelmes, mint a másik.

A kiegyezésről az ugynevezett nemzeti párt azt mondja, hogy az egy keret, melyet nemzeti irányban be kell tölteni. Ez a hasonlat azonban épen nem áll, mert azt, ami legnagyobb részt két érdekelt fél törvényes közreműködésével állapított meg, egyoldalúan megváltoztatni nem lehet. S ha mi kívánók az 1867-ben létesített megállapodásokat egy irányban, a nemzeti irányban fejleszteni, akkor teljes joggal követelhetné a monarchia másik fele is, hogy ő viszont saját érdekében más irányban kívánja kitölteni az ugynevezett keretet, s akkor újabb végnélküli közjogi panaszok előtt állnánk, melyeket befejezetteknek tekinteni volt az 1867-iki kiegyezés egyik főcélja.

Ujabb időben sokszor vettett föl az a kérdés, hogy ki interpretálja helyesebben az 1867-iki kiegyezést. A nemzeti párt magának akarja vindikálni azon jogot, hogy Deák intenczióinak ő a hivatott öre. Én e tekintetben hivatkozom két tanura, akiket ebben a kérdésben illetékesnek el kell ismerni. Az egyik maga Deák Ferencz, a másik gróf Andrássy Gyula. Mind a kettő alkotója volt az 1867-iki kiegyezésnek, ők léptették életbe az 1867-iki törvények megállapodásait, ők voltak hivatva saját művet védelmezni, s akinek kétsége van: miként értelmezendő az 1867-iki kiegyezés, az olvassa el azon időből Deák Ferencz és gróf Andrássy Gyula beszédeit, s ezek alapján ítéletet fog alkothatni magának a fölö, hogy melyik a helyes értelmezés.

A mi nézetünk szerint az 1867-iki kiegyezésnek az a helyes fölfogása, melynek a kormány nevében két évvel ezelőtt adtam kifejezést s amely szerint a kormány az 1867-iki kiegyezést allandó alkotásnak tekint és az ez által meghatározott jogokat fönttartani és az ezekből eredő kötelezettségeket minden irányban teljesíteni kívánja. Ezen állásponton áll a kormány most is s az 1867-iki törvény által rendezett kérdéseket sem módosítani, sem kibővíteni nem akarja, hanem ez alapon kíván tovább munkálkodni az ország szellemi és anyagi fejlődése érdekében. Mert ha ily irányu munkálkodás által minden irányban megszilárdultak hazánk viszonyai, ezáltal több hasonlóságra jutunk az országra, mint ha folytonos közjogi viták által elvonatik a törvényhozás a haladás munkájától.

Az ellenzék egyik árnyalata néhány hónappal az országgyűlés fölosztása előtt a nemzeti párt nevét vette föl. Én azonban Magyarországon olyan pártot nem ismerek, mely ne vallaná magát nemzeti pártnak s azért ez az elnevezés egy pártot, még hozzá a képviselőház ily kis töredékét nem illeti meg. S az a körülmény, hogy ez a párt most 50 tag helyett 60 tagból fog állani — az még nagyon távol van attól, hogy ezen párt mögött a nemzet álljon.

Ezen párt vezére a nemzetiségi kérdésre nézve is kifejtette álláspontját és ugy szeretné föltüntetni a dolgot, mintha a kormány nem helyes nemzetiségi politikát követne. De részemről a hazánkban lakó idegen ajku nemzetiségekkel szemben nem ismerek helyesebb politikát, mint azt, melyet a kormány s a szabadelvű párt követ. Már az 1868: 44. törvénycikk első szakasza kimondta, hogy az állam nyelve a magyar. A kormány és törvényhozás mindig ügyelt arra és kötelessége ügyelni ezen is, hogy a törvény ezen rendelkezése ne csak fönttartassék, hanem a magyar nyelv ismerete mindinkább elterjedjen. Ezt követeli nemcsak az állam egysége és a közszolgálat érdeke, de érdekében áll az minden honpolgárnak, hogy az állam hivatalos nyelvét ismerve, ez által közlekedhessenek a hon minden polgárával és hogy ekkép nyitva legyen részére minden pálya.

Hogy a magyar nyelv terjedése, mily

haladást tesz, annak legfényesebb bizonyítéka ez a város. Hasonlitsuk csak össze, mikép állott e tekintetben a helyzet 20 évvel ezelőtt és hogy áll ma. Ezen eredményt pedig elértük minden kényszereszköz alkalmazása nélkül, amiért is ez azt tanúsítja, hogy ez a helyes út.

Az 1868: 44. teikkben foglalt másik elv, a különböző nyelvek használatára és tanítására nézve, a teljes egyenjoguságot mondja ki. S habár a hazában lakó egyes nemzetiségek panaszt emelnek is, hogy ők e tekintetben el vannak nyomva, mégis, hazánk erre vonatkozó intézkedései oly szabadelvűek a nemzetiségek irányában, hogy a mieinkhez hasonló és oly messze menő intézkedéseket más országokban alig találhatni.

Nézetem szerint a hazában lakó, idegen ajku nemzetiségek asszimilálására és megnyugtására a leghelyesebb út az, ha a törvényhozás oly intézkedéseket létesít s a kormány azokat oly módon hajtja végre, hogy a különböző nemzetiségekhez tartozó honpolgárok ez intézmények ótalma alatt jól érezzék magukat. Tegyük meg mindent az ország és annak egyes részei anyagi gyarapodására. Legyen jó, olcsó és igazságos a közigazgatás és az igazságszolgáltatás, mert ezek segítségével fog minden erőszak nélkül megoldatni a nemzetiségi kérdés s azért ebben a kérdésben ezen utat szándékozik követni a kormány.

Három év óta a magyar parlamentben oly jelenségek mutatkoznak, melyek ha ezen irányban tovább fejlődésnek, veszélyeztetnék a parlamentarizmust; hogy miből eredtek ezen jelenségek és hogy mi volt oka annak, hogy ezek ennyire fejlődtek: arra most nem kívánok kiterjeszkedni, de ha ezen jelenségek meg vannak, ha ezek néhány év óta többször ismétlődtek és ha a parlamentben vezérszerepre hivatott férfiak, már most is hirdetik, hogy ezen jelenségek ismétlődni fognak, akkor a parlament többségének kötelessége ezen bajnak elejét venni. Elég szomorú tapasztalataink vannak hazánk történelmében, hogy épen az egymás közt való viszálykodás volt gyakran bajaink kútforrása. Adja isten, hogy a multak tapasztalataink okulva, még idején elejét vehessük annak, hogy egyes férfiak hatalomrajutási vágyából és hiúságából eredő éles pártszenvédely ne legyen káros következménnyel a hazára. (Élénk helyeslés.) A parlamentarizmus ezen elfajulását megakadályozni lesz a többség föladata.

Láttunk ily parlamenti elfajulásokat más, részint nagy, részint kis nemzeteknél, de mindenütt sikerült a parlamenti tanácskozásokat ismét rendes mederbe terelni, habár a vérmérsékletnél fogva ezen föladat megoldása nálunk nehezebb, de türelemmel, kitartással és erős elhatározással itt is lehetséges lesz célzt érni. Nem a szólásszabadság megszorításáról van szó. A tanácskozássra kellő szabadságot lehet, sőt kell engedni, de meg kell akadályozni a szólásszabadsággal való visszaélést és intézkedni kell az iránt, hogy az elhatározás az alkotmányos testület többsége részére biztosítva legyen. Ezenfelül gondoskodni kell arról is, hogy a hazában előfordult sérelmek magában a hazában nyerhessenek orvoslást. Ez intézkedések nélkül a parlamenti tanácskozás sikeres működésének biztosítása az előfordult jelenségek után most már alig képzelhető, pedig hazánk ezen alkotmányos testülete tekintélyének fönttartása mégis több figyelmet érdemel, mint néhány oly egyén elégedetlensége vagy boszúsága, kik másként nem lévén képesek föltűnni, parlamenti botrányok előidézésében keresik dicsőségüket.

Ami a kormány által követendő irányt illeti az iránt kérdés nem támadt. Azok a férfiak, kik a kabinet tagjai, hosszú politikai pályán folytatott eljárásuk után, kellő biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a kormány által követett irány nem lehet más, mint szabadelvű. Ezer éves alkotmányunk az alkotmányos szabadságra van alapítva. A jelen század elejétől fogva szabadelvű irányban fejlődtek intézményeink

és azok a férfiak, akik az 1867-iki kiegyezést létesítették, a szabadelvű párt követői voltak 1848. előtt és azután is. 1867. óta minden eljárásában ezen irányt követte az ország és a szabadelvű irányoknak köszöni Magyarországot, hogy azzá fejlődött, ami ma. Ezen iránytól eltérni semmi ok sincs és azért a kormány a párt elnevezéséhez hiven ezen irányt fogja követni.

Ezen, a kormány által követendő általános irány jelzése után, áttérek ama teendőkre, melyek nézetem szerint a jövő országgyűlést foglalkoztatni fogják. Az országgyűlés fölosztása előtt, a kész törvényjavaslatok egész sorozata feküdt a törvényhozás asztalán. A szokásos és a most még inkább várható hosszúságú tárgyalás folytán, nem merem reményleni, hogy a tavaszi ülésszakon más legyen elvégezhető a képviselőház nyilvános ülésein, mint a trónbeszédről adandó válaszfölről, az 1892. évi költségvetés és a házzabályokon teendő módosítás. Ez utóbbiak tárgyalása abban az időben viendő keresztül, midőn ezt a delegációkra való tekintettel be lehet osztani. Ez idő alatt be lesznek nyújtandók azon törvényjavaslatok, melyek részben készen vannak, részben pedig addig elkészülnek.

A főszólyt a kormány most is arra fekteti, hogy a közigazgatás reformjára vonatkozó törvényjavaslatok mielőbb legyenek a törvényhozás által tárgyalhatók. A közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat indokolásában már kimutattam, hogy a közigazgatás átalakítására a törvények egész sorozata nyújtandó be s hogy ezenkívül igen sok létező törvény a változott viszonyokhoz képest átalakítandó.

Ezeket sem egyszerre benyújtani, sem egyszerre tárgyalni nem lehet, hanem bizonyos sorrendet kell megállapítani. Ezen sorrendet akkép vélem megállapítandónak, hogy első sorban a vármegyei közigazgatási közvegekről és azok hatásköréről, a vármegyei önkormányzatáról, a közigazgatási bizottság szervezéséről és hatásköréről, a közigazgatási bizottságokról, a községek és rendezett tanácsú városok rendezéséről és a gyámügyi és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló törvényjavaslat nyújtandó be. Ezen törvényjavaslatok egyidejűleg legkésőbb az 1892. évi őszi ülésszak elején nyújtandók be, úgy, hogy lehetőleg 1894-ben ezeket életbe lehessen léptetni, kivéve a tisztviselők kinevezését, mely csak a megyei tisztviselők választási idejének lejártával léptethető életbe.

Másodszorban a törvényhatósági joggal fölrüházott városok szervezéséről, Budapest főváros rendezéséről, a fegyelmi törvény és a tisztviselők jogi viszonyainak szabályozásairól, egyes közigazgatási területek rendezéséről és a törvényhatósági nyugdíjalapok szabályozásáról szóló törvényjavaslat adandó be. Hogy a törvényhatósági városok ügyeiről, a megyei szervezettől egészen külön szándékozunk törvényt alkotni, már ebből is kitetszik, hogy a kormány a városoknak a megyétől teljesen eltérő viszonyait kellőleg figyelembe kívánja tartani. A fölsorolt törvények még korántsem meritik ki a közigazgatás rendezésének kérdését, de mégis elég bő anyagot nyújtanak arra, hogy a törvényhozást hosszú időn át foglalkoztassák.

Nem sorolhatom föl részletesen mindazon javaslatokat, melyek az egyes miniszterek által elő lesznek terjesztendők, mert volt alkalma minden miniszternek ezekre nézve részletesen nyilatkozni. Itt csak a főbbeket kívánom megemlíteni.

Különösen a pénzügyminiszter részéről fognak nagyon fontos javaslatok előterjesztetni. Ilyen az egyenes adók reformjáról szóló javaslat, különösen oly célból, hogy a teher egyenletesebben legyen fölosztva; ilyen a fogyasztási adók reformjára vonatkozó javaslat, különös tekintettel ezen adó könnyebb kezelhetésére ilyen javaslat az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról. A legfontosabb azonban a valutaszabályozás, mely hivatva van hitelviszonyainkat és pénzügyrendszerün-

ket lényegesen átalakítani. Közgazdaságunk minden ágában, az ipar és kereskedelem minden terén ép úgy, mint a mezőgazdaságban, állandóságra van szükségünk. Ezen állandóság csak úgy érhető el, ha oly pénznemünk lesz, mely árhullámzásoknak nincs kitéve. Ezért helyesen cselekszik a pénzügyminiszter, ha fölhasználja azon időt, melyben ez a művelet keresztülvihető. Ezen nagy művelet keresztülvitelére meg vannak az előmunkálatok téve és a pénzügyminiszter szakképzettsége és munkaereje biztosítékot nyújt, hogy ezen általa alapos előkészületek után megkezdett műveletet sikeresen be is fogja fejezni.

Hogy a kereskedelmi és forgalmi politika terén mily eredmények értek el a legutóbbi időkben, az ismeretes mindazok előtt, kik a közügyekkel foglalkoztak. Épen az országgyűlés befejezése előtt kötöttük meg azon nagyfontosságú kereskedelmi szerződéseket, melyek egy nagy fogyasztási területen rendezték a kereskedelmi viszonyokat és amelyek kereskedelmi összeköttetéseink állandóságát biztosítják. A forgalom emelése szempontjából és pedig úgy a személy- mint az áruforgalomra a legmesszebb menő könnyítések létesítettek. Itt a földadat a megkezdett uton tovább haladni és az új kereskedelmi viszonyok által létesített helyzetet lehetőleg kihasználni.

Az igazságügyminiszter a törvényjavaslatok egész sorozatát készítette elő, melyek már az ülészek legelején fognak előterjesztetni. Ujból fog benyújtani a képviselőválasztásokra vonatkozólag a kuriai bíráskodásról szóló javaslat, mely a múlt országgyűlésen tárgyalható nem volt.

Nem említve minden részletet, még csak a földművelési miniszter által elkészített néhány törvényjavaslatot akarok fölemlíteni. Az egyik vonatkozik a Tisza-folyó szabályozásának munkálataira, mely magában foglalja ezen munkálat műszaki és pénzügyi részét és képét nyújtja annak, hogy ezen Széchenyi István által 45 év előtt megkezdett nagy mű, mely az ország nagy részét illeti, mikép fejezhető be. A másik, mely ezen vidéket különösen érdekli, a Temes-Béga szabályozásokra vonatkozik. Hogy mennyi viszontagságokon ment át ezen ügy, azt épen önök tudják legjobban. A benyújtandó törvényjavaslat által rövid idő alatt megoldást nyer ez a bonyolódott kérdés. Reményem, hogy ez által ezen gazdag vidék végleg meg lesz mentve az árvíz pusztításaitól.

Ezekben jeleztem főbb vonásokban a kormány munkaprogramját a jövő országgyűlésen; készakarva nem reflektáltam a választási küzdelem alatt személyem ellen fölhozott vádakra és támadásokra. Ezekre felelni magamnak a jogot akkorra tartom fenn, midőn az illetőkkel szemben fogok állani.

A kormány előkészítette az általam jelzett javaslatokat. Itéljék meg önök és ítélje meg az egész ország, mi hasznosabb a hazára: közjogi vitákkal foglalkozni, személyeskedni és személyes érdekeket előtérbe tolni, esetleg az obstrukciót folytatni amiként azzal fenyegetnek — vagy pedig az ország érdekében levő ezen nagy fontosságú reformkérdésekkel foglalkozni és azokat bizonyos sorrendben megoldani?

A kormány nagyobb többsége, megbízást nyert az országtól, hogy az ügyeket ő vigye tovább. Addig, míg bírja a kormány a fejedelm bizedalmát, míg számítat a képviselőház többségének támogatására, — teljesíteni fogja a kormány kötelességét és kicsinyes személyes megtámadások által magát kötelessége teljesítésében megakadályoztatni nem fogja.

A választási küzdelemben a legélesebb támadásokat a kormány ellen a nemzeti párt intézte. Ha ezen számra nézve a 48-as és függetlenségi párt után következő csekély pártgyőzelemről és bizalomról beszél a jövőt illetőleg, ugyan mire alapíthatja ezt a reményt? A függetlenségi párttal való szövetségre nem, mert ez a szövetség csak negatív természetű és annak csak a mostani kormány megbuktatása a célja. Ak-

cióra ez a két párt együtt nem képes, mert daczára a fegyverszüetségnek, nagy ellentétek választják el a két pártot nemcsak a közjogi helyzet fölfogásában, hanem az adminisztráció kérdésében is. Ezen párt reménye, ha az valóban komoly, tehát csak arra lehet alapítva, hogy sikerülni fog a szabadelvű párt egységét megbontani, de e téren újabb keserű csalódás vár a nemzeti pártra, mert a szabadelvűpárt egysége lesz a szikla, melyen bármily magasra emelkedjenek is a hullámok az ellenzék ezen törekvése hajótörést fog szenvedni.

*

Este fáklyásmenetet rendeztek tiszteletere Temesvár kormánypárti polgársága és a miniszterelnök este tíz óra után utazott el Temesvárról visaza a fővárosba.

Ujdonságok.

Szeged, febr. 8.

Tájékoztató.

Febr. 10. A kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése d. u. órákor.

Febr. 13. A Back-féle gőzmalom molnárainak bálja a Feketesas-szállóban.

Február 13. Fazekas-segédék bálja (Szécsi-féle bormérőben Szent-háromság-utca, 46. sz.)

— Febr. 28. A szegedi dalárda dal- és tánczenestélye a Tisza-szállóban.

— Március 15. Népes választmányi ülése volt tegnap d. u. az alsóvárosi népkörnek. A népkör házi ügyein kívül nagy lelkesedéssel határozta el, hogy a március 15-iki nagy nemzeti ünnepet lényegesen fogja az idén is megünnepelni. Elhatároztatott, hogy az alsóvárosi polgárság testületileg fog fölvonulni március 15-én délelőtt fél tíz órákor a belvárosi templomban tartandó ünnepélyes misére. Este hét órákor emlékünnepe és társasvacsera lesz a népkör helyiségeiben. A népkör külső és belső díszítésére Pap János, Szécsi Márton, Csák János és Szécsi István polgárokból álló bizottság küldetett ki, az ünnepély szellemi részének rendezésére pedig Tóth Gyula kértetett föl. Az ünnepi emlékszerződést valószínűleg a szegedi II. kerület országgyűlési képviselője dr. Babó Emil fogja tartani, kit erre az alsóvárosi polgárság föl fog kérni. Tudomásunk szerint a nemzeti ünnepet felsővároson és rókuson is kiváló lelkesedéssel fogják megünnepelni és ez ügyben a nevezett külvárosok polgársága legelőzelebb gyűlést fog tartani.

— A számonkérőszék ülése. Szeged város számonkérő széke ma szemlét tartott a közigazgatás egy fel éve fölött Kállay Albert főispán elnöke alatt. Az ülésen az elnökön kívül a következők vettek részt: Pálffy Ferenc polgármester, dr. Tóth Pal főjegyző, a számonkérőszék jegyzője, dr. Lázár György polgármester helyettes, Rainer József főkapitány, Zombory Antal, László Gyula, Fodor Károly és Pálffy Viktor tanácsosok, dr. Ivánkovits Sándor főügyész, Endrényi Antal árvaszéki elnök, Tóth Mihály főmérnök, Vadász József pénzügyigazgató helyettes, Fajka János főszámvevő, Koczor János I. alkapitány, Bokor Pál községi bíró, Kriszt Sándor gazdaság, Váradi Jenő főkönyvvezető, Fodor István és dr. Rósa Izso köztörvényhatósági bizottsági tagok. A mai ülésen az egyes osztályok vezetői terjesztették elő jelentéseiket a vezetésük alatti osztály mult félévi munkásságáról, mely eredmények minden osztályban kielégítőnek mondhatók. A számonkérőszék holnap folytatja ülésezését és próbatételekkel fogja felülvizsgálni a mai jelentéseket.

— Makóiak Szegeden. Diszes küldöttséget küldött tegnap Szegedre a makói szabadelvű párt gróf Teleky József elé, kit a város — kormánypárti programmal —

képviselőjeül választott. Gróf Teleky a Kállay Albert főispán vendége volt Szegeden és itt fogadta a küldöttséget is, mely üdvözlésére elébe jött és a küldöttség kíséretében utazott át Makóra. Makón Meskó alispán vendége volt és a városház erkélyéről mondta el programbeszédét a piacon összegyűlt közönségnek. Ma a város összes szegényeit megvendégelte — a halás képviselő.

— A szegedi közjegyzői kamara. Szépső kir. közjegyző elhalálozása folytán megüresedett hódási közjegyzői hivatal ellátására míg az a rendszeres kineveztetés által betöltetik, ideiglenesen Seberényi István apatini közjegyzőt rendelte ki.

— Egyesülve a halálban. Egy öreg pár ember megható végét tudatja egy lapunkhoz érkezett gyászjelentés. Hosszu, szeretetteljes életet éltek át együtt Rózsá József szegedi polgár és hitvese, Dudás Teréz, szép kort értek el: 76 volt mind a kettő és most csaknem egyszerre, együtt költöztek át a halálba. A férj halt meg előbb 6-ikán és követte alig 24 óra multán a halálba a megtört öreg matróna, úgy, hogy a jóságos öreg emberpár ravatalát egyszerre állították föl. Egyesülve a halálban, szép, csendesen feküdtek egymás mellett a koporsóikban, körülveve a szerető gyermekek, unokák és dédunokák által. Ma délután temették el az öreg házaspárt nagy részvét mellett öz-utca 17. számú házból, ahol a pompás kettős ravatalt Gárgyán Márton dísztemetkezési intézete állította föl.

— Babó-bankett. A második kerület képviselőének, Babó Emilnek tiszteletere felsővárosi választói ma este Deák István bormérő helyiségében felsővároson társasvacserát rendeztek, amelyen nagyon szép számmal egybegyűltek a szegedi független polgárság által oly őszintén szeretett képviselő tiszteletere. Babót egy küldöttség hívta meg a bankettre, mikor megjelent a nagy számmal egybegyűlt közönség zajos éljennel üdvözölte. Igén szép rövid beszédben kifejtette elveit és megköszönte a felsővárosi polgárságnak hathatós hozzájárulását ahhoz, hogy megválasztott. A kedélyes hazafias ünnepély, amelynek főrendezője Tóth Ferencz elkeltő felsővárosi hajótulajdonos volt reggel felé ért véget.

— Szabadka-palicsi vasut. A kereskedelemügyi miniszter 83,174—1891. sz. alatt Bobula János budapesti építész-mérnöknek engedélyt adott Szabadka város belterületéről kiinduló keskeny vágányú gőzmozdonyú közúti vasutra, amely az 1889. évi augusztus hóban történt hivatalos bejárás alapján, tehát már két év előtt nyert előleges engedély alapján keletkezett. Ezen vasut főleg a Szabadka és Palics közötti személyforgalom közvetítésére épül. Az engedményes tartozik a vasut építését két év alatt befejezni és a pályát a közforgalomnak átadni.

— Katonai építkezések. E czímmel rovatot lehetne nyitnunk, mert ugylátszik sohase lesz vége. A mérnöki hivatal legújabb elkészült a honvéd hadbírószék; a kerületi fogház és egy zászlóalj honvédséget befogadó laktanya terveivel. — E terveket a polgári és katonai vegyes bizottság e hó 23-án fogja felülvizsgálni. A felülvizsgáló bizottságban a város részéről Pálffy Ferencz polgármester elnöke alatt Pálffy Viktor tanácsos katonai előadó, Tóth Mihály főmérnök, dr. Faragó Ödön városi főorvos, Stelzel Frigyes és Heszlenyi József vesznek részt.

— Szomorú vízvezeték. A vízvezeték légnyomását ellenőrző bizottság ma terjesztette be jelentését a polgármesteri hivatalhoz a vízvezeték mult havi állapotáról. A légnyomásra, mely a szerződés szerint 2.5 nyomással kellene hogy dolgozzon, tu-

lajdonképen csak 18-tól 23-ig van panasz, mert ezeken a napokon a szerződésben kikötött fokozaton jóval aluli légköri nyomással működött a gép. A többi napokon részben nagyobb, részben pedig a kikötött erővel hajtotta a vezetéke a vizet — de ennek dacára is, amint a jelentés is beismeri — sohase volt olyan nagy mértékben érezhető a vízhiány Szegeden, mint ezen a télen. Olyan pontokról jön panasz a vízvezetési csapok teljes meddősége miatt, amelyek eddig sohasem voltak vízszükségben, a külső b. részekben pedig teljességgel haszontalan a vízvezeték, melyért a háztulajdonosok és lakók tetemes összeget fizetnek. A baj oka nagyrészt abban rejlik, hogy a vízvezeték csővezetékai közül tulajdonképpen csak az anyacső használható, minthogy a másod és harmadosövek teljesen be vannak iszapolva. Hogy rendbejőjön a vízvezeték, ahhoz első sorban az lenne szükséges, hogy a szerződésben kikötött 2.5-nél nagyobb nyomással dolgozzák s hogy a csövek rendszeren tisztittassanak. Mindkét kívánságnak nagy akadályok állanak útjában. A nagyobb légköri nyomással való munka alig eszközölhető a vezetékek régi és korhadt hüvelykötései miatt, melyek a maguk ócskaságában már ezt a nyomást is alig bírják el s a nagyobb nyomással bizonyára fokozott mértékben ismétlődnek a csőszakadások, melyek már most is elég gyakoriak. A kellő tisztogatás azért nehéz munka, mert nem áll kellő tisztító csap a cső vég rendelkezésére. Ezen nagy akadályok után a felülvizsgáló bizottság csak arra szorítkozik, hogy 200 forint átalányt kér a tanácstól, melylyel a városi mérnöki hivatal a csőhálózat mentén néhol ásatásokat végezzen s a vezetékek állásáról teljes tájékozást szerezzen. Az a vízvezeték pedig, mely részben használhatatlanná vált, nem javul meg magától s csak úgy helyezhető vissza használható állapotába, ha a cső egyesülve a városi mérnökséggel, gyorsan igyekszik segíteni a bajon.

— **A regatta dolga.** A sport a délvídeken öröndetes föllendülést vett a Tisza regatta-szövetség munkássága következtében. A szegedi regatta-egylet tegnapi közgyűlésén több tag öröndetes jelentést tett azokról az eredményekről, melyeket a szövetség Délmagyarországon a sport terén elért. Ezenkívül a szegedi házi egylet is napról-napra gyarapodik erejében s a titeli csolnakversenyben elért szép eredmény is az egylet folytonos izmosodása mellett tanusodik. Az egyletnek jelenleg 34 rendes, 10 pártoló s 3 tiszteletbeli tagja van. A tagsági díjat a tegnapi közgyűlés újra 25 forintban állapította meg s minden körülmény arra mutat, hogy az új évben a tagok létszámában emelkedés várható. Az új választmány a következőleg alakult meg. Elnök: Nyilassy Pál, jegyző: Lippay Lajos, művezető: Magyar Endre, gazda: Gerle Lajos, pénztárnok: Prokisch Ferenc, ellenőr: Madár Imre. A választmány tagjai pedig: Csónka Ferenc, Gaal Endre, Gollovitz László, Kass János, Ujj József és Wagner Gusztáv.

— **Iparosbál.** A szegedi ipartestület bõrpar-szakosztálya február hó 18-án a „Hungária” söresarnok disztermében zártkörû tánczvigalmat rendez. Belépti-díj személyenkint 50 kr., este a pénztárnál 60 kr. Családjegy 3 személyre 1 frt 20 kr. Jegyek előre válthatók: Szabó Ferenc, Schaffer Márton, Juhász Antal, Bója János, Strel Albert, Filipcsics János, Pintér József, Dankó János, Szógi Gyula, Batancs Sándor, Borka György, Pap József, Dudás Mihály, Csóti József, Dudás György, Bori János, Bója István, Prungel Mihály, Tóth Antal, Magyar Lajos, Privár Pál, Tuza Lukács, Viski György, Bója Mátyás, Lestár Ferenc, Farkas József, Mellis Ferenc, Somogyi János, Menning Mihály, Komocsin

Mihály, Mènesi András, Kálmán A. bálbizottsági tag uraknál.

— **Sebők Zsigmond az „Eperjesi Széchenyi-kör”-ben.** Lapunk volt munkatársát ezen agilis egyesület, mely a határszálen valóban apostoli hivatást teljesít, arra kérte föl, hogy valamelyik fölolvadó estélyére engedjen át valamit műveiből. Sebők „Anna” című novelláját engedte át, melyet — mint eperjesi levelezőnk tudósít — f. hó 5-én, pénteken olvastak föl az irodalmi szakválasztmány házi estélyén. A fölolvadásról Csengey Gusztáv ismert novellairónk gondoskodott és a novella zajos tetszésre ragadta a nagyrészt hölgyekből álló közönséget.

— **A népiskolai tanügyi bizottság ülése.** Fluck Ferenc elnöklete alatt tartotta meg ülést tegnap délelőtt az iskolaszék bizottsága, melyen részt vettek Ferenczi János, Kreybig Károly, Nemcskay István, Szendrői János, Tóth Antal népisk. felügyelő, Tóth Gyula, Váradi Ignác és Wagner Károly. A bizottság hosszas eszmecsere után letárgyalta a népiskolai felügyelő által benyújtott tandíjszabályzati javaslatot, mely az iskolaszék legközelebbi ülésének egyik tárgyát képezi.

— **Nyomdászok közgyűlése.** A „Magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egylete”-nek szegedi kerülete vasárnap délután tartotta a tagok nagy részvétele mellett évi rendes tisztújító közgyűlést. A közgyűlés restaurált: Elnök lett egyhangulag Zeisler Mór. Alelnök-ellenőr: Fries Jakab, pénztárnok újjalag Popovits Bazil, jegyző Hatos Dezső, I. könyvtárnok Szógi József, II. könyvtárnok Mártis Ferenc lettek megválasztva. Választmányi tagok lettek: Ádám Dezső, Ábrahám Sándor, Jászai Gyula, Nagy Ferenc, Róth Lipót, Várakozó Sándor. Pótagok: König Nándor, Stoll István, Sánta András.

— **Fürdő a szegényeknek.** Áldásos intézményt létesít a város a Tisza folyam egy alkalmas pontján felállítandó közfürdőben. A közfürdő — mint az előirányzott költségből következtetni lehet, oly tágas lesz, hogy Szeged szegény sorainak népének nem lesz oka a panaszra. A közgyűlés e célra 2000 forintot szavazott meg.

— **Új ártézi kut a népkertben.** A gazdasági ügyek előadója Zombory Antal tanácsos indítványozása következtében a tanács utasította ma a mérnöki hvatalt, hogy az újszegedi népkertben létesítendő új ártézi kutra nézve a közgyűlés által előirányzott 1000 frt költség keretén belül tervet és költségvetést dolgozzon ki. A mérnöki hivatal mihamarabb elkészíti a költségvetést, melynek alapján a pályázat kihirdethető lesz.

— **Kaszaharc a tanyán.** Véres küzdelem folyt le tegnap a nagyszéksői kapitányságban két egymással régen harcban álló tanyai család között. A Farkas familia régen ügyelt már a Szécsiekkel, mint ama bizonyos drámában a Rantzauk. Szomszéd voltak s ez a török átok okozta egy ember vesztét. Valami malacson vesztet össze a két család — a kár miatt, amelyet a kis jószág okozott. Kaszára kapva a Farkas György leányának a kisebbik urát kaszával nyakonszúrták a Szécsiek. A tanyai fegyver nyakát egészen átvágta a fiúnak kinek életben maradásához alig fér remény.

— **A tanfelügyelő az óvodában.** A felsővárosi kisdodvának ma szívesen fogadott látogatója volt. Dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő a kisdodék egészségi állapotáról tudakozódott s a kicsinyek előtt Pósa Lajos költeményeiből egy pár verset szavaltak el. A tanfelügyelő az újonan átalakított helyiségről a legnagyobb meglepetését fejezte ki.

— **Tűz a paplangyárban.** A kis-köruti 56. sz. alatti házban veszélyes belső tűz

ütött ki ma délután négy óra tájban Domán paplangyáros műhelyében az egymásra halmozott gyapotesomagok mögött, a tegnap tisztított kémény koromüledékétől tüzet fogott a fadéskázat. Ebből aztán átláptáldott a gyapotesomagokba s egy nagy pinzetűz lett volna belőle, ha idejekorán észre nem veszik. A városi tűzoltóság három kocsiával vonult ki a tűzhöz, amelynél azonban csak kevés dolguk akadt. A gyapotbálákat átvizsgálták s a tüzes csomagokat lelocsolták. A tűznek, amely nagy közönséget vonzott a körutra, egy óra alatt vége volt.

— **Elvesztett egy igen szegény mosónő** a Kálvária-utczától a Klauzál-térig 10 finom zsebkendőt S. V. monogrammal, kérik a becsületes magtaláló, hogy kiadóhivatalunkban adja át, hol illő jutalomban részesül.

— **A vizék.** A Tisza és mellékfolyók állása febr. hó 8-án a következő:

	Méter	
	0 felett	0 alatt
Szatmár	1.30	—
Tokaj	3.72	—
Szeged	1.69	—
Arad	—	0.57
Szolnok	1.82	—
T-Becse	1.23	—
Csongrád	1.27	—
Gyoma	3.30	—
Sárospatak	1.91	—

Megkinzott ember.

— Scherer csendör öngyilkosságához. —

Egy összekarmolt képű ember jelent meg ma szerkesztőségünkben és előadta, hogy ő az a Spitzstein Mihály szegedi házaló, aki az öngyilkossá lett Scherer mezőhegyesi csendör őrsparancsnok kardját elvette s azért jött, hogy az esetről híresztelketek eleményeinek elmondásával kikorigálja.

És elmondott ez a szerencsétlen vézna ember egy rémitő fejezetet az ember-kinzásokból.

Ezeknek hallatán önkénytelenül azt a kérdést intéztük az elbeszélőhöz:

— Ön bizonyosan mostanába olvasta a spanyol-inkvizíció történetét s önnek igen élénk fantáziája van.

— Igen, felelt a szerencsétlen flótás, nagyon nagy fantázia szükséges ahhoz, hogy úgy előadjam, ahogy el is — szenvedtem.

Ha a vizsgálat, amit a csendőrség, bíróság végez, mindezeket úgy beigazolja, ahogy Spitzstein Mihály elmondja, akkor a régi megyei hajduk le vannak — pipálva.

A szegedi házalót nem ismertették meg a hüvelykszorítóval, hanem kétszer huszon-négy óráig olyan „munkába” volt véve, hogy ha a fele igaz is annak, amit megki-noztatásáról beszél — a szorító az adott helyzetben megváltás lett volna.

Az istenadta ember azt mondja: egy párszor a halálverejték kivert rajta. Sépen nem kíváncsi többé arra, hogy a halálra ítélt ember vajon mit érez? Már ő tudja.

Távol áll tőlünk, hogy mindazokért, amiket ez az ember elbeszél s amiket a vizsgálat egy két megvadult csendör netaláni bestialitásáról kiderít — a csendőrséget magát hibáztassuk, vagy hogy egyáltalában az ilyes szorványosan előforduló eseteket a csendör-intézmény rovására írjuk, de kötelességünk az esetet regisztrálni és amennyiben a vizsgálat igazolja csak részben is ennek a megkinzott embernek a vallomását, nem kételkedünk benne, hogy a szegedi csendörparancsnokság humanus és kiváló főnöke példás büntetéssel fogja

sujtani a bűnösöket, mert az ilyen esetek ássák alá a csendőrintézmény népszerűségét, ha meg nem toroltnak.

*

Különben ezt a középkori kalandot a szegény házaló előadása után, a legkisebb színezést is kerülve — a következőkben közöljük.

Spitzstein Mihály házaló Mezöhegyesre érve a vendéglőben szobát bérelt. Járt ő máskor is itt. Egész éjjel mulatozás folyt az ivóban. Egyszer csak beállt hozzá a szobába Scherer csendőrőrsparancsnok és felszólította az igazolási jegy előmutatására. A házaló szó nélkül megmutatta az írást. (Szerkesztőségünkben is bemutatta az igazolási jegyét, mely rendesen ki van állítva.) Az őrsparancsnok ittassnak látszott és kiabált vele, hogy mit csavarog itt a községben ilyen gyanús firma, kotródjék stb.

Erre a házaló ezt mondta:

— Maga mulatott egész éjjel, menjen haza feküdjön le.

Scherer erre pofonvágta. S mikor ő ezért a pofonért rezonizott, az őrsparancsnok kihuzta a kardját, hogy egyszerre kétfelé hasítja.

A házaló valamikor katona volt, hát nem vesztette el épen a lékjenlétét, egy ugrással a vagdalkozó csendőr karja alá bujt és elkapta a kardot szorító kezét s mivel a csendőr ittas volt, nem is hosszas dulakodás után sikerült a kardot kicsavarni a kezéből s azzal menekült a — pinczébe. Ott elterlaszolta magát.

A kardjától megfosztott őrsparancsnok csendőrökért ment. Ezalatt a vendéglőné és a lármára összegyűlt többiek azt tanácsolták a pinczébe tartózkodó házalónak, hogy bujjon elő gyorsan és szaladjon a karddal a községházához.

Ugy is cselekedett. A jegyzőt találta a községházán, akinek átadta a kardot. A jegyző még helyeselte is az ő eljárását és beküldte a mellékszobába, hogy ott várja be a vizsgálat megejtését.

Nemsokára csendőr érkezett a jegyző urhoz és főnnhangon kövelelte a házaló kiadását. A jegyző átadta a kardot, mire a csendőr határozottan kívánta:

— Az az ember hozza vissza a lakatnyába, aki idehozta.

A jegyző engedett. Azt mondta, odabent van az az ember a szomszéd szobában. A csendőr bement a házalóhoz s így üdvözölte a fegyverét nekiszegezve:

— Na kutya itt vagy, agyonlőlek, ha mindjárt nem jössz velem.

— Megyek én, tetszik látni, mondta a házaló és ment a csendőr előtt a lakatnyába. Interválták egy szobába. Előbb egy Bartos, vagy Bárdos (már nem emlékszik biztosan) nevű csendőr maradt vele, aki bevezetésül megrugdalta.

Azután glédába állította és a két ökölével verte a fejét. Munkáját a szavakkal fűszerezte: Meghalsz kutya. Hát te mered elvenni egy csendőr kardját, te kutya? Huzta a fülét; jobbról-balról tépte a hajuszát és pofozta irgalmatlanul. A házalónak nem volt szabad a kezét se mozdítani.

Mikor a csendőr kifáradt, ledőlt pihenni, jött egy másik, aki munkába vette a házalót. Ez miután a pofonok osztogatásában elszibadt a keze, kardot rántott és dühében a házaló fe-

jéhez sujtott. Vér borította el a fejét és az arcát.

(Szerkesztőségünkben megmutatta a fejsebét, amit Battonyán az orvosnak is megmutatott.)

A vér láttára a csendőr magához tért. Egy asszonnyal vizet hozatott és maga mosta le a házaló arcáról és fejéről a vért. Sőt a sebhelyet desinfi- cizálta is és vattát tett rá és még egy-két pofonnak a megmosott arcra való elhelyezése után, ez is pihenőre tért.

Következett a sorban egy Majlát nevű csendőr, aki rákiáltott a fogolyra:

— Állj ide kutya!

Mikor odaállt, a patkós csizmájával rárugott a lábára. Aztán elkezdte pofozni.

Egy fél óra hosszáig pofozta szakadatlanul jobbról-balról. A változatosság kedvéért egyet-egyet rugott rajta és verte a hátát és kipróbálta az oldalát hatalmas botokkal.

Ez így folyt délig, közben ez a csendőr sem mulasztotta el figyelmeztetni a megkínzott embert, hogy úgy áruljon el egy szót is arról, amiért vele történt, hogy a halál fia. Rá is fogták a töltött fegyvert többször.

Az ebédhez aztán mulatság okáért meg is invitálták, de a szerencsétlen flítás kijelentette, hogy köszöni szépen, ő már jóllakott.

Azt hitte, hogy már most megszabadul. Hanem ezután következett a fekete leves.

Előállott most Scherer csendőrőrsparancsnok, akinek a kardját ő elvette. Behuzta a vállánál fogva magához egy másik szobába s bezárta az ajtót.

A halálfelem vett erőt rajta újra. Az elszánt ember nyugodtan mondta:

— Tudod-e, mi lesz most?

— Nem tudom, ne bántson...

— Ne bántsalak. Kutya? Meghalsz most a kardomért: ordított föl a csendőrőrsparancsnok.

S rászegelte a halálra rémült házalóra a revolvert.

Ez azonban egy ugrással ott termett és rettenetes küzdelem fejlődött ki a csendőr és a házaló közt, aki a revolvert tartó kézbe kapaszkodott.

Az első lövés elhangzott. A szoba menyereztébe furódott, a házalónak szánt golyó.

— Meghalsz, gazember — kiabált a csendőr és újra lőtt, de ez a golyó is szerencsésen félre ment, a falba.

A zajra most betörték az ajtót a csendőrök és lefegyverezték elszánt társukat, aki azt kiabálta, hogy hagyják legalább őt meghalni.

A csendőrök kétségbeesett őrsparancsnokot megfékeztek, az összes fegyvereket eltették a keze alól, a lövegeket minden fegyverből kiszedték — elővigyázat okából, mert tartottak attól, ami csakugyan bekövetkezett, hogy Scherer megöli magát.

Azután elverték ujfönt a házalót és megöléssel fenyegették, ha egy szót szól a történetéről. Jött aztán késő este a megkínzott emberhez egy őrmester, akinek a lába elé vetette magát, hogy mentse meg, de a csendőrök előtt nem mert kizökkentéséről szólni. Fegyverek közt éjszakára a városházához vitték. Ott volt fogva csüörtök reggelig, amikor Tyll főhadnagy kihall-

gatta. A főhadnagy ur igen humáusan bánt vele.

Ő elmondott neki mindent. Ekkora kocsi tettek és arra a csendőrré bízák, hogy szállítsa Battonyára a kórházba, aki a karddal megvágta.

Az uton is ütötte agyba-főbe a csendőr, csak akkor volt nyugta, mikor megígérte, hogy nem fog szólni a kinzásról semmit.

Megjegyzendő, hogy már ekkor Scherer agyonlőtte magát. Arra tanította hát a csendőr az uton a házalót, hogy kenjen minden verést, kinzást a halott rovasára, annak úgy se árt vele.

A házaló megfogadta.

Battonyán a kórházban az orvos megvizsgálta. Megmutatta a fejsebét és miután itt már biztonságban érezte magát, elmondta mint bántak vele. Majd a szolgabíró elé huzolták és itt öntötte ki keserves panaszát.

*

Igy szól a panasza ennek az embernek, akinek bizonyítékát a sebe és testén a kétfoltok képezik.

És ezen bizonyítékok alapján kétségtelül erélyes vizsgálatot indít a parancsnokság s ha valóknak bizonyulnak a kinzások, szigorú büntetést szab azokra, akik nemcsak az emberi érzés ellen vétnek, de az intézmény ellen, melyet szolgálai méltatlanok.

Színház.

Sárga csikó.

Ez előadás kétszere: érdeklődéssel dicsekedhetett. Egyik, hogy a szerző özvegye Csepreghy Ferencné is végig hallgatta, másik, hogy egy kiváló operette és opera énekesnő — Komáromy Mariska — játszott benne népszínmű szerepet.

Csepreghy Ferencné — a nagy népszínműíró özvegye — tudósítónk előtt elismerőleg nyilatkozott az előadásról, Komáromy Mariska pedig kitűnő alakításával betetőzte azt a munkát, melyet társulatunk nyújtott. Tagadhatatlan az, hogy ebben a szerepében több természetes kedvességet és báj, mint művészetet fejtett ki, de ez csak előnyére vált az alakításnak. A közönség minden fölvonás után ötször határozottan szólította a lámpák elé.

Kivüle Fenyéri, Molnár, Mezei, Győre és László érdemlik meg a dícséretet. A női szereplők is egytől egyig megállották helyüket.

Színházi hírek. Kopácsi Juliska vendégszereplése, aki iránt az érdeklődés szintén nagy mérvű volt, a népszínház műsorában — Blabáné és Hegyesi Aranka betegsége miatt — beállott változás következtében egyelőre elmarad. Az igazgatóság tudatja a közönséggel, hogy a „Nani” előadására váltott jegyek Komáromi Mariskak. a. vendégfőléptével színre kerülő „Ripp van Winkle” előadására érvényesek a „Szép Heléna” előadására előjegyzett és váltott jegyek érvényessége megszűnik s a már kifizetett jegyek ára a nappali pénztárnál visszafizettetik. Holnap, Komáromi Mariska folytatja vendégszereplését a kedvelt „Madarász”-ban, Milikát játszva benne. „Ripp van Winkle” szerdán kerül színre, ugyancsak Komáromi k. a. Liszt szerepében. Pénteken „Fekete Dominót” adják, általános bérletzűnetben először, melyben a vendégművész egyik legszebb és kedvelt szerepét fogja énekelni. Ugy ezen előadásra, valamint Rippre, jegyek már ma válthatók.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Évadbérlet (páratlan) 121-ik szám.

Szeged, kedden, 1892. február hó 9-én

Komáromy Mariska k. a. 3-ik vendégszínháza adatik:

A MADARÁSZ.

Operette 3 fölvonásban.

Személyek:

Mária, választó fejedelmű — Posfay Ella
Csörsz báró udvar- és erdő-mester Andorfi
Szaniszló, gróf, unokaöccse,
testőr-tiszt — — — Hunfi
Ádám, tiroli madarász — — — Juhász
Postás Milka — — — Komáromy M.
Jutka csapoleány — — — Pogány J.

Kezdeté 7 órakor

Törvénykezés.

A Krauszok bűnügye.

— Egy monstre-pör. —

A tárgyalás kilenczedik napja.

A szombati után ma reggel folytatta Pókay bíró elnöklése alatt a fenyítő törvényszék a tárgyalást ebben a hosszú bűnügyben.

Hallgatóság ma már annyi volt, hogy be sem fért a tágas terem padsoraiba, hanem azok hátamögött hallgatta végig a tanuvallomásokat. Mert még ma is a tanuvallomások folytak, amelyek, miután a legtöbbje lényegtelen, csöndes olvasztó hatást gyakorolnak arra, aki már végighallgatta mind a nyolcz napot.

A tanuk.

Steiner Béla az első tanu, aki vasuti biztos volt Krausznál tizenhárom éven át.

Vallja, hogy látta gyakran a kasszahelyiséget úgy, hogy a pénztár nyitva állott s Krausz Benő nem volt ott, hanem kiment a lakására.

De amellet kijelenti, hogy a fuvarleveleket, a nézete szerint, nem vehette el onnan senki.

Dr. Magyar Miksa védő kérdésére elmondja, hogy a Krauszok erősen gyakorolták a jótékonyágot, „sok ember élt tőlük” s mindketten egyformán segítettek a szegényeket.

Ő Krausz Benőtől utasítást kapott egyszer, hogy a vasuti hivatalnokot, aki az Eisenstädter-cég által követelt szállítási kimutatást csinálta, vesztessze meg, hogy nagyobb összegeket állítson be a számlába, mint a ténylegesek.

A tanu a pénzzel való megvesztegetés kimondását erősen kerüli, de kijelenti, hogy tudja, hogy az „ilyesmit nem csinálják ingyen”.

Direkt haza hívatta őt Krausz Benő erre a célra Orosházáról, hogy beszéljen Riezner vasuti hivatalnokkal, akire a főnökség a kimutatás összeállítását bízta volt.

Ő azonban nem ment bele a veszélyes játékba s azt mondta később Krausz Benőnek, hogy a kimutatás már készen van, azon nem lehet javítani.

Hirschler Ödön gyakornok volt Krausznál.

Azt hiszi, hogy olyan ellenőrzés mellett, mint amilyen ott volt, a személyzet nem vehetett el egy darabot sem a fuvarlevelekből.

A tojásházánál a raktárjegyzék s a pénztári könyv között mutatkozó eltérésekre azt jegyzi meg, hogy az csak úgy volt lehetséges, ha az eladó egyetértett a raktárnokkal s az utóbbi hamis számlákat nyújtott be kifizetés végett a pénztárhoz.

Ő szokta volt a pénzes leveleket postára adni. A nagyobb összegűeket olvasva adták föl, a kisebbeket nem.

Hogy Herczl nevére adott-e föl pénzeslevelet, nem emlékezik. Csak azt tudja, hogy legutoljára egy 3000 frtos pénzeslevelet adott föl.

Az „Unione” 15,000 frtos levelét Krausz Albert az utcán vette át tőle.

Különbben a vizsgálóbíró előtt tett vallomása lényegesen különbözik a mostanítól.

A csőd után, mikor az üzletből kilépett, Krausz Benő 100 frt jutalmat adott neki, azzal a szóval, hogy „ne járjon el a szájja”.

Homay tanu sört vett a Krauszoktól váltóra, amit a csőd után fizetett Krausz Benőnek, Benő a pénzt a Morenó-cég nevében vette át.

Pick Márk jelen nem lévő tanu vallomását mellőzi a törvényszék, ami ellen Schmidt kir. ügyész semmiségi panaszt ad be.

Dr. Rósa Izsó csődtömeggondnok vallomása következett ezután. Tapasztalatait a csalárd bukásról nem közvetlenül, de a könyvekből szerezte. Ezek a vizsgálóbíró előtt vannak s annak idején ezeknek az alapján terjesztették ki a vizsgálatot.

A bukásra vonatkozólag elmondja a tömeggondnok, hogy ápril közepén a Stüszinger-cég bukása után a Ländler-bank peres eljárást indított a cég ellen. Ennek híre ment hamarosan, s így történt az meg, hogy a cég összes nagyobb hitelezői összejöttek Szegeden s Rósa Izsónál megkezdtek a kiegyezkedési tárgyalásokat. A hitelezők azt óhajtották, hogy tegyék meg a csődnyitást.

Ekkor észrevette már a tanu, hogy Krausz Benő különbséget tesz a passzívák között, amennyiben azokat „saját tartozás” s „egyéb tartozás”-ra osztotta föl.

A hitelezőkkel már odáig folytak a tárgyalások, hogy 25%-ba akartak egyezkedni a váltókra olyformán, hogy 25% után a Krauszokat kieresztik az obligóból, míg a többi aláírókon a teljes értéket keresik. Ez azonban abban maradt, mert időközben beütött a csőd.

A csőd vagyonszállásáról adott ezután fölvilágosítást a tömeggondnok.

A leltár szerint a vagyon értéke 200 ezer 793 frt volt.

A követelés 10,000 frtra rugott, de ebből 150,000 frt értéktelen váltó, köztük mintegy 100,000 frtnyi a bukott Stüszinger schweiczi cégé.

A szegedi ingatlanok becsértéke 111 ezer 147 frt.

A rudnai birtok értéke 184,000 forint, amelyből a fundus instruktura 91,720 frt, a várt termésre 91,539 frt esett.

Az összes névleges, a cég birtokában lévő érték 495,116 frt.

Ezzel szemben állnak a bejelentett követelések közül:

I. osztályu követelés államkölcson 40,000 frt. I. oszt. adó 33,450 frt.

Ebből 40,000 frt kifizetett, 10,000 frt leiratott, fönnáll követelés 17,000 frt.

A II. oszt. követelés az aktívákhoz képest horribilis. Csak 767,079 forint.

Ebből visszavontak mintegy 51,000 forintnyit, a csődvagyonból kifizetve lett 76,000 frt, fönnáll mint tiszta követelés 399,339 frt, pör alatt van 52,000 frt.

Hogy a hitelezőknek ebből mi fog

jutni, azt a tömeggondnok nem tudja. Föl- említi azt a gyászos eseményt, amely 1887. nyár elején a rudnai birtokot érte. Ott t. i. a 91,000 frt értékre becsült termést elvitte egy sebes árvíz s csak 24,000 frtnyi buza maradt meg az egészből.

Az oszlopos férfiak ügye.

Dr. Rósa Izsó számrengetei után egy kis élénkebb tárgyalás következett.

A pénzügyigazgatóság ugyanis átírt a fenyítő törvényszékhez, hogy vajjon Krausz Benő minap kiket értett azon oszlopos férfiak alatt, akiknek a részére egy csomó pénz lett az ő főkönyvében elkönyvelve, sub titulo diszkrét kiadások.

Az elnök fölteszi a kérdést, vajjon Krausz Benő a fővámm hivatal alkalmazzottjait értette-e akkor, mikor azt mondta, hogy a vám- és fuvarvételeknél a 3000 frt diszkrét kiadásokra ment.

Krausz Benus kijelenti, hogy az isten mentse, ő nem gondolt senkire, csak a pusztán véletlen szüleménye az, hogy éppen annál a tételnél könyvelték el.

Ezzel a diszkrét kiadásoknak általunk fölvetett ügye a tárgyalási teremben „lovagias uton” befejeztetett.

Ezután érzékeny jelenet következett egy tanuvallomás fölolvásával, melyben elmondatik, hogy Krausz Albertné a saját, mintegy 12,000 frtnyi vagyonát följánlotta, hogy férjét a csődből kiszabadítsa. Az összeg kiesínyesége miatt azonban a hitelezők ezt nem fogadták.

Az öreg Krausz Albert hallva a vallomást, előbb elpirul, azután sirva fakad.

Pókay elnök ezután felfüggesztette az ülést. A szünet után Csányi János és Deésy Béla szakértők véleményét olvasták föl, melynek lényeges tartalmát már a vádhatározat indokolásában közöltük.

Az ülés délben ért véget. Folytatása holnap reggel kilencz órakor.

Legujabb.

Választási mozgalmak.

Budapest, febr. 8. (A „Sz. N.” er. táv.) Baross Gábor hír szerint a szombathelyi mandátumot tartja meg. Így tehát Pécséti és Győrött új választás lesz. Győrött Kaas Ivor bárót lépteti föl a nemzeti párt.

Csávolszky Lajos függetlenségi képviselő egyik kerületéről Török Kálmán, a másíkról Juszt Gyula javára lemond, maga pedig a poroszlói kerületet tartja meg.

Horváth Gyula kovásznai kerületéről Benedek Elek javára fog lemondani.

A huszti kerületben, melyről Szalavszky Gyula államtitkár lemond, Tiszta Istvánt léptetik föl.

Falk Miksát eseteleg Szapáry ujbányai kerületben léptetik föl.

Polónyi Géza az egyik kerületet Herman Ottónak engedi át.

A pápai nunczius.

Budapest, febr. 8. (A „Sz. N.” er. táv.) Galimberti pápai nunczius ma utazott el Esztergomból. A hercegprimás holnap fogadja tisztviselőinek hódolatát.

A szabadelvű pártból.

Budapest, febr. 8. (A „Sz. N.” er. t.) Szapáry Gyula grófot ma a szabadelvű klubban zajos ovációval fogadták, gratulálva temesvári beszédéhez.

Egy főrendiházi tag halála.

Budapest, febr. 8. (A „Sz. N.” er. t.) Podmanitzky László báró, a főrendiház tagja, ma 67 éves korában elhunyt.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, febr. 8. (A „Sz. N.” er. táv.) Szapáry Gyula gróf miniszterelnök — kedden este, esetleg szerdán Bécsbe utazik. — A király csak a hó 15-én vagy 16-án fog hosszabb tartózkodásra Budapestre jönni.

Csiky Sándor halála.

Budapest, febr. 8. (A „Sz. N.” er. t.) Csiky Sándor volt országgyűlési képviselő, Hevesvármegye és Eger bizottsági tagja, amint egy Egerből érkezett távirat jelenti, ma d. e. Egerben meghalt. Csiky Sándor 87 évet élt s a hosszú pályája nagy részét a küzdeknek szentelte s a haza szolgálatában élte át. 1848—49-ben karddal kezében védelmezte nemzetének szabadságát s mindvégig híve volt a függetlenségi eszmének. Eger városa több ízben képviselőjévé választotta; utoljára az 1872—74-iki országgyűlésen foglalt helyet a képviselőházi pad sorokon s azóta (mint csak néhány hét előtt is) csupán a képviselőház karzatáról szemlélte az alkotmányos küzdelmet, ha föl-fölrándult a fővárosba.

Natália ügye a skupstinában.

Budapest, febr. 8. (A „Sz. N.” er. táv.) Belgrádban a liberális párt által Natália exkirályné kiutasítása ügyében emelt interpellációra zsufolt ház előtt ma válaszolt Pasics kormányelnök. Kiemelte, hogy Szerbia alkotmánya szerint Natália nem szerb polgár és minthogy Belgrádban tartózkodása Szerbiára veszélyes volt, csak kötelességét teljesítette a kormány, midőn a skupstina kiutasító határozatát végrehajtotta. Pasics a választ fölolvasta. A liberálisok jogbitorlóknak nevezik a kormány tagjait, törvénytelenységnek nyilvánítják a kiutasítást s föntartják maguknak, hogy adandó alkalommal a kormányt vád alá helyezték. A többség a választ tudomásul vette, a Garasanin-pártiak ingerültek, hogy Garasanin e fontos vitáról elmaradt.

† Turn Taxis Egon herczeg.

Budapest, febr. 8. (A „Sz. N.” er. t.) Turn-Taxis Egon hg a torontálmegyei szentgyörgyi kerület volt képviselője, s torontáli nagybirtokos, mint egy sürgöny jelenti, ma meghalt 60 éves korában. A 66-ki hadjáratban mint deszidas alezredes szerepelt. 1871-ben nőül vette Lázár tábornok özvegyét, született Edelspacher Viktoriát s ekkor Torontálmegyében Écskán telepedett meg.

Közzgazdasági táviratok.**Budapesti gabonatözsde.**

Budapest, február 8. (A „Sz. N.” er. t.) Buzát ma jól kínáltak, kedvező vételkedv és szilárd irányzat mellett 24,000 métermázsa kelt el 5 krral magasabb áron.

Budapest, február 8. (A „Sz. N.” er. t.) Délután öt órakor záródának. Új szokványbuza tavaszra . . . 10.62—10.64 Új szokványbuza ősze . . . 9.42—9.44 Új tengeri 1892. máj.—jun. . . 5.58—5.60 Szokványzab tavaszra . . . 6.14—6.16

Budapesti terménytözsderől.

Budapest, február 8. (A „Sz. N.” er. t.) Zsiraru, szilva és szilvaiz változatlanok. — Szesz szilárd. Szesz nyers osztalékolt 21.55—21.75 forinton, élesztő szesz 24—24.50 forinton, szesz finomított 59.—59.50 forinton 100 liter százalékonként.

A budapesti értéktözsderől.

Budapest, február 8. (A „Sz. N.” e. t.) A tözsde a nemzetközi értékekben lanyhán indult, de később kissé javult. A helyi piac meglehetősen szilárd volt. A valuták változatlanok.

Délutáni zárlat: osztrák hitelrészv. 307.——306.40—305.70, magyar hitelrészv. 340.50—340—339, 4% arany jár. 107.90—107.80, leszám. bankr. 113¹/₈—113¹/₂, rimamurányi 91.25—91 forinttal kelt.

Budapesti sertésvásár.

Budapest, február 8. (A „Szeg. N.” er. táv.) (A budapest—kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.) Hízott sertéarak.) I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 44.—45.50 Öreg közép (pknt 300—400 klgr.) 43.—44.50 krig. Fiatal nehéz (pknt 320 klgron felüli sulyban: 47.—48.— krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 46.—47.— krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 45.—46.— krig. — II. Magyar szedett: Nehéz páronkint 280 klgron (felüli sulyban) 44.—45.— krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) 43.—44.— krig. Könnyű (pknt 220 krig terjedő sulyban) 43.—45.— krig. — Szerbiai: Nehéz (pknt 260 klgron felüli sulyban) 44.—45.— krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 43.50—44.50 krig. Könnyű (pknt 220 klgrig. terjedő sulyban) 43.—43.50— krig. — Sertéselészám. 1892. febr. 5 én volt készlet 128,908 drb, 1892. febr. hó 7-én fölhaltatott 2977 drb, 1892. február 7-én elszállított 1540, 1892. febr. hó 8-án maradt készletben 130,345 db. — A hízotsertés üzletirányzata: Az üzlet változatlan.

REGÉNYCSARNOK.**Két asszony.**

Irta: Belot Adolf.

(Folytatás.)

25

De hogy egyszerre rossz képet mutassanak Brionne grófnának, ahhoz ha az eddigieknél nem is jobb, de elfogadhatóbb okok kellettek. A világ talált is egyet és ez az volt, hogy Deville Móríc Terézzel kötött házassága után visszatért Brionne grófnához. E percztől fogva midőn Móríc nejéről beszélgettek, a helyett, hogy dicséérték volna szépségét, szánták sorsát.

A helyett, hogy így kiáltottak volna föl: „Mily szép asszony!” ezt mondogatták: „Minő boldogtalan!”

Teréz e szerint az általános részvét és rokonszenv tárgya lett, míg Brionne grófné körül valóságos vihar keletkezett.

E kínos helyzetből akart hasznát huzni Kázmér. Lehet, hogy jobb eszélyekre ébred, ha teljes tudata lett volna ama eszékmenyről, melyet elkövetni akart.

Azonban szokásos könnyelműsége működött, izgatva ama harag által, mit ama tudat gerjesztett föl benne, hogy Móríc elzárta előle ajtaját, mint annak idejében Brionne grófné s rágalmozással vádolták őt.

Ha Helén a báró karján nem távozott volna a teremből, bizonyára nagy veszélynek tette volna ki magát: szépségének hatása Kázmérra nagyon heves megtámadásoktól mentette meg. Szerencsétlenségére eltávozott a teremről és Teréz rokonának nyelve kereste az alkalmat, hogy gyakorolja magát.

Ezen alkalom nemsokára jelentkezett is; kevéssel azután, hogy Brionne grófné a teremről távozott, Móríc belépett a terembe, nejéhez közeledett, kit számosan vettek körül s átadott neki egy selyem erszényt, melynek rendeltetése az volt, hogy a templomokban alamizsnát gyűjtsenek vele a szegények számára.

— A bál rendezői, — szolt Móríc nejéhez, — azt határozták, hogy az ünnepély befejezése előtt gyűjtések eszközöltessenek a szegények számára.

— A bál rendezői, — szolt Móríc nejéhez, — azt határozták, hogy az ünnepély befejezése előtt gyűjtések eszközöltessenek a szegények javára. Fölkérték, hogy használjam fel befolyásomat nálad s fogadd el ezt az erszényt s igyekezzél megtölteni azt adományokkal.

— Mihelyt a szegényekről van szó, nem tagadhatok meg semmit tőled, — szolt Teréz, elvéve az erszényt. — De miként baran-

goljam be a termeket? A közönség, úgy látom, folyton szaporodik.

— Valóban asszonyom, — szolt a lovag, barátja karján lépegetve; — igazi harczt kellett átküzdenem, míg idáig jöhöttem.

— Nem értem, hogy egy bál megtartására miért választottak ily szűk helyiséget, — jegyzé meg a vikomt.

— Istenem! Uram, ennek az oka igen egyszerű, — kiáltott fel Kázmér, beleavatkozva a társalgásba, azon remény nyel, hogy kívánsága szerint vezetheti azt. Nem első alkalom, hogy ez a palota jótéko nyczélu bál színhelyéül használtatik, már a mult évben is tartottak itt bált. Az ember ragaszkodik a szokáshoz: ez az egész.

— Hogyan? Ön beszél a szokásról? — Régebben tudai sem akart erről, — szolt Teréz, egészen elbájolva, hogy alk alma nyilik vitatkozni Kázmérral, nem gyanítva, hogy ez törbe csalja őt.

(Folyt. köv.)

Felölös szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BABA SANDOR.

Nyilttér.**Nyilvános köszönet.**

Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak és ismerőseinknek, kik Istenben boldogult édes atyánk Rózsa József és édes anyánk Dudás Teréz folyó hó 8-án történt együttes temetésén megjelenve fájdalomukat enyhítették, fogadják ezuton mélyen érzett, hálás köszönetünket.

Szeged, 1892. febr. 8-án.

A gyászoló család nevében:

Rózsa Ferencz.

Ma kedden

az „Európa”**éttermében****Erdélyi Náczi zenekara****Rác Gyula kitünő primás**

vezetése alatt játszik.

Tisztelettel.

Juránovics Ferencz.**Szegedet érintő vasutak**

1892-iki

MENETRENDJE.

Az éjjeli órák esti 6 órától reggeli 5⁵²ig a percek számjegyeinek aláhuzása által vannak megjelölve.

Szeged—Mezőhegyes—Aradi vonal:

a) Szeged—Arad.

		Sz. v.		
		I. H. III.	I. H. III.	I. H. III.
Szeged	indulás	3.00	2.10	5.00
	„	3.16	2.40	5.11
	Deszk	3.30	2.56	—
	Kis-Zombor	4.00	3.25	5.44
	Makó	4.40	4.05	6.01
Mezőhegyes	Apátfalva	4.58	4.30	6.18
	Nagylak	5.20	5.00	6.36
	Csanád-Palota	5.36	5.22	6.49
	érkezés	5.56	5.48	7.07
	indulás	6.20	—	7.17
Arad	Peregi major	6.34	—	7.39
	Tompa	6.44	—	7.51
	Battonya	6.58	—	8.16
	Pécska	7.29	—	8.28
	Szent-Tamás	7.44	—	8.50
Arad	érkezés	8.10	—	—

b) Arad—Szeged.

		Sz. v.			T. v.		
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Arad	indulás	6.50	4.00				
Szent-Tamás	"	7.12	4.25				
Pécska	"	7.26	4.42				
Battonya	"	7.49	5.11				
Tompa	"	7.59	5.21				
Peregi major	"	8.07	5.31				
Mezőhegyes	érkezés	8.19	5.46				
	indulás	8.24	5.56	4.35			
Csanád-Palota	"	8.42	6.17	4.58			
Nagylak	"	8.56	6.38	5.27			
Apátfalva	"	9.14	7.00	5.55			
Makó	"	9.31	7.40	6.50			
Kis-Zombor	"	9.43	8.00	7.08			
Deszk	"	—	8.25	7.34			
Szőreg	"	10.12	8.40	8.00			
Szeged	érkezés	10.22	8.52	8.15			

Temesvár—Báziási vonal:

a) Temesvár—Báziás.

		Sz. v.			T. v.		
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Temesvár-Józsefv.	ind.	5.15	11.45	7.10			
Saágh	"	5.39	12.09	7.30			
Zsebely	"	5.54	12.24	7.45			
Vojtek	érk.	6.07	12.37	7.58			
Vojtek	ind.	6.15	12.40	8.03			
Delta	"	6.36	1.01	8.22			
Sztamona-Moravicza	"	6.59	1.24	8.41			
Versecz	"	7.36	1.57	9.16			
Jassenova	érk.	8.05	2.26	9.41			
Jassenova	ind.	8.15	2.32	9.51			
Fehértemplom	"	8.36	2.51	10.11			
Báziás	érk.	8.55	3.10	10.28			

b) Báziás—Temesvár.

		Sz. v.			T. v.		
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Báziás	ind.	5.10	11.40	5.05			
Fehértemplom	"	5.33	12.03	5.29			
Jassenova	érk.	5.57	12.11	5.47			
Jassenova	ind.	5.58	12.17	5.55			
Versecz	"	6.31	12.52	6.49			
Sztamona-Moravicza	"	6.53	1.23	7.20			
Delta	"	7.22	1.52	7.49			
Vojtek	érk.	7.34	2.05	8.02			
Vojtek	ind.	7.38	2.08	8.12			
Zsebely	"	7.53	2.23	8.28			
Saágh	"	8.07	2.38	8.43			
Temesvár-Józsefv.	"	8.26	3.01	9.06			
Szeged	érk.	10.41	6.50	1.14			

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-téle valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánltatik és rendeltetik mindama esetekben, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

682

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III./3., am Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

SZEGEDEN kapható: **Keresztes Sándor** és **Bokor A.** urak gyógyszerárában, valamint **ifj. Aigner József**, **Tóth Péter**, **Beregi Lajos** és **Vajda Imre** és társa kereskedésében.

Dr. Schipek cs és kir. másodorvos-féle

fülolaj-

Kivonat, mely biztos hatása miatt sok orvosi tekintély által évek óta elismertetett, nem veleszületett **sisakésé- get** gyógyít, **nagyothallást**, **fülzugást** és minden fülbetegséget azonnal megszüntet. Használati utasítással 1 frt 50 kr. beküldése után kapkato **Török József** gyógyszerésznél, Király utca 12. Budapest. Bécsben Feld-gyógyszertár Stephansplatz 8., Twerdy gyógyszerár Maria-Hilferstrasse 106. Ugyszintén követ- kező gyógyszerészeknél: Stadler M. (Petty Ottó) Győr; dr. Rotschnek V. E. Debreczen; Vértés Lajos Lugos; Dieballa György Székes-Fehérvár; Müller Oszkár Versecz- 1 frt 70 kr. előleges beküldése mellett egész Ausztr- Magyarországra **bérmelve** küldetik. 757

Csak akkor valódi, ha az üvegekben **„H. H. Se- cundárarzt Dr. Schipek Wien“** felirat van be- nyomva.

4863/1891. szám.

68

Hirdetmény.

A mars-téri ártézikut vizének, a kir. kerületi börtön udvarába leendő bevezetése a mult évi december hó 21-én 46072. szám alatt kelt igazság- ügyminiszteriumi rendelettel engedé- lyeztetvén: fölhipom a bevezetésre vál- lalkozókat, hogy eziránti ajánlataikat **f. évi február hó 27-éig** alulirt igazgatóságnál, – ahol egyuttal a vázlatrajz és előméret költségvetés is, a hivatalos órák alatt megtekinthető, — benyújtani sziveskedjenek.

A kir. kerületi börtön igazgatóság.

Szegeden, 1892. február 3 án.

Hatzinger,

igazgató.

„Szeged-csongrádi takarékpénztár.“

Meghívás közgyűlésre.

A „szeged-csongrádi takarékpénztár“

részvényeseit alulirott igazgatóság

az 1892. évi február 21-én délelőtti 10 óra- kor az intézet saját házának emeleti ter- mében tartandó

XLVII. rendes közgyűlésére

az alapszabályok 21. §-a szerint ezennel meghivja.

A napirend tárgyai:

- Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése
- Évi jelentés és a mérleg előterjesztése.
- A felügyelő-bizottság jelentése, az osztalék megállapítása és a felmentés megszavazása.
- Egy igazgatósági tag választása két évre.
- A felügyelő bizottságnak megválasztása.
- Indítványok az alapszabályok 11. §-a értelmében.

Hivatkozással a társasági alapszabályok 7., 8. és 10. §§-ra, fölhipatnak az ezen közgyűlésen résztvenni óhajtó t. részvényesek, hogy a szelvényeikkel ellátott részvényeiket bezárólag **f. évi február hó 15-ig** az intézet pénztáránál a rendes hivatalos órák tartama alatt, térítvény mellett letenni sziveskedjenek.

Szavazati joggal a társasági alapszabályok 8. §-a szerint csak azon részvényes bír, kinek részvénye legalább 4 héttel a közgyű- lés megtartása előtt a társasági részvénykönyvbe beiktattatott.

Szeged, 1892. évi február hó 5 én.

A „szeged-csongrádi takarékpénztár“
igazgatósága.

(Utánnymomat nem díjaztatik).